

Policy för Region Skånes natur och rekreationsarbete

Bakgrund

Skåne är det landskap i Sverige som har flest landskapstyper. Här finns olika typer av kustlandskap, jordbrukslandskap, slätter, backlandskap, lövskogar, barrskogar, myrar, mossar och diagonalt genom Skåne finns landskapstyperna åsar, raviner, ängar, sjöar och vattendrag. Naturens förutsättningar har varit avgörande för människans livsvillkor och har präglat allt från brukningsmetoder till byggnadstraditioner som i sin tur präglat landskapet.

I Skåne finns det i egentlig mening ingen natur som inte påverkats av människan. Det skånska landskapet är ett kulturlandskap präglat av människans hävd genom generationer så länge människor bott och verkat här.

Skånes möjligheter till att nå de mål som utpekats i det regionala utvecklingsprogrammet har alla en stark koppling till naturen och de kulturhistoriska förutsättningarna.

Naturens förutsättningar och resurser är avgörande för människans livsvillkor även framöver, då människans och naturens villkor är oupplösligt sammanlänkade för all framtid. Dagens samhälle ställer nya krav på hur vi vill nyttja naturens möjligheter till rekreation och välbefinnande. Naturens avstressande och läkande effekt har, men kommer även i allt större utsträckning få, betydelse för folkhälsan

Syfte

Skydda värdefulla naturområden och arter samt tillgodose människans behov av rekreation inom ramen för ett hållbart nyttjande av naturen.

Mål

Vårda och utveckla den rikedom av värden som finns i det skånska landskapet i form av biologisk mångfald och landskapstyper samt säkerställa tillgången till rekreationsområden. Detta bidrar till att uppfylla de fyra framgångsfaktorerna – tillväxt, attraktionskraft, bärkraft och balans – i det regionala utvecklingsprogrammet för Skåne.

Regionala tillväxtnämnden

Regionala tillväxtnämnden är ansvarig för Region Skånes natur och rekreationsarbete. I samband med det ordinarie verksamhets- och budgetarbetet ska årligen en förteckning över natur och rekreationssatsningar tas fram för nästkommande år. Uppföljning av resultat genomförs enligt Region Skånes uppföljningsrutiner.

Insatsområden

Naturvård

Arbetet med att vårda den skånska naturen genom bevarande av arter, naturtyper och landskap, är själva grunden för möjligheterna att presentera unika naturupplevelser för de människor som bor i och besöker vår region. Att bevara och utveckla den biologiska mångfalden både på land och i vattnet medverkar till att uppnå de centrala miljömålen och det Regionala miljöstrategiska programmet, både på regional, nationell och internationell nivå.

- Samverka med länsstyrelser, kommuner och andra organisationer kring arbetet med övergripande planering av biotoper och landskap, men också i praktiska naturvårdsåtgärder på en mer detaljerad nivå.

Folkhälsa

Människors livsstil har varit i stark förändring under de senaste 50 åren. Idag bor allt fler i städer och tätorter. Vår vardag präglas av ett överväldigande informationsflöde, ett högt tempo och höga krav. Aktuell forskning visar betydelsen av naturupplevelser för att människor ska känna välbefinnande och ha möjlighet till stressåterhämtning och tillfrisknande, vilket är av stort samhällsekonomiskt värde.

- Säkerställa att områden utvecklas för rekreation och naturupplevelser
- Samverka i folkhälsoprojekt med fokus på naturens betydelse för hälsa och livskvalitet

Skånes natur

Skånes Naturcentrum - Fulltofta

Region Skåne vill vara en viktig aktör och intressent för att öka tillgängligheten till Skånes naturområden.

Målsättningen är att Skånes Naturcentrum - Fulltofta blir ett nav för Skånes naturområden med fokus på upplevelseturism, naturturism och friluftsliv. Samverkan med entreprenörer och andra relevanta aktörer skall ges stor prioritet. Det är också viktigt att den utåtriktade och pedagogiska verksamheterna utvecklas för att göra Skåningarna uppmärksamma på vad regionen har att erbjuda

Strövområden i Skåne

Genom Region Skånes engagemang kan naturområden göras tillgängliga för rekreation, friluftsliv och turism.

Strövområden finns på marker ägda av sex stiftelser med anknytning till Region Skåne. Ett nära samarbete med dessa stiftelser tryggar grunden för det skånska utbudet av allemansrättsligt tillgängliga områden med en utbyggd infrastruktur för natur- och kulturmiljöupplevelser, för rekreation och rehabilitering samt för bad- och friluftsliv.

- Medverka till att öka tillgängligheten i och till områdena.
- I samverkan med kommuner och enskilda markägare verka för en utveckling av nya strövområden, särskilt i tätortsnära lägen.

Skåneleden

Skåneleden är en över 100 mil lång vandringsled som slingrar sig igenom det skånska landskapet. Den första etappen av leden invigdes 1978 och idag består leden av 80 etapper. Skåneleden bygger på ett samarbete mellan Stiftelsen för fritidsområden i Skåne/Region Skåne, kommunerna som leden passerar igenom och privata markägare. Huvudmannskapet för leden innehas av stiftelsen för fritidsområden i Skåne/Region Skåne medan kommunerna har det praktiska skötselansvaret för leden, samt upprätthåller kontakten med markägarna. Leden går till stor del på privatägd mark och drygt 1500 markägare har utan ersättning upplåtit sin mark för Skåneleden. Samarbetet regleras via avtal

- Fortsatt ansvar för huvudmannskapet av Skåneleden (kvalitetssäkring och marknadsföring av leden)
- Samverkan med angränsande ledssystem inom Sverige och övriga Norden

Utomhuspedagogisk verksamhet

Utomhuspedagogisk verksamhet för framför allt barn och ungdomar skapar en omtanke till det levande i naturen och till varandra. Genom att låta barn besöka och vandra på leder och i naturområden ger vi dem en vilja att upptäcka naturens hemligheter på egen hand eller tillsammans med sina familjer.

- Verka för att ett ökat antal barn ges möjlighet till guidade naturvandringar
- Aktivt medverka till att pedagogiska projekt utvecklas /möjliggörs (t ex Naturskolan Gladan, Naturdagarna, Guldvalet)

Informations- och kunskapsspridning om natur, rekreation och friluftsliv i Skåne

En förutsättning för ett hållbart nyttjande av naturen och en vilja att besöka våra naturområden är att individen har tillräcklig kunskap om naturmiljön och känner en trygghet i att vistas utomhus. Genom information och kartor i broschyrer, på hemsidor, annonser och utställningar kan vi bidra till att allt fler besöker våra vackra naturområden.

- Aktivt sprida information om och marknadsföra natur- och rekreationsområden i Skåne
- Administrera och utveckla hemsidor såsom www.strovomraden.se och www.skaneleden.se
- Utveckla och producera strövområdesfoldrar och Skåneledskartor
- Verka för att samla informationen i en gemensam naturportal för Skåne

Utveckling av besöksnäringen i Skåne

Besöksnäringen och upplevelseturismen är samhällsekonomiskt intressanta sektorer som förväntas öka. Områden med höga natur- och kulturmiljövärden är en tillgång som kan bidra till dessa näringars utveckling och tillväxt.

Upplevelseturismen och friluftaktiviteterna är en växande del i landsbygdsutvecklingen i Skåne. Ett ökat entreprenörskap kan öka människors kunskap om naturen och viljan att vårda och värna naturen, men denna utveckling kan även skapa konflikter mellan turistföretag och naturvården. En medvetenhet härom krävs för en hållbar utveckling inom detta område.

- Främja samverkan med interna och externa aktörer och med pågående projekt
- Gynna landsbygdsutvecklingen genom att samverka med lokala entreprenörer.